

La gran mesquita de la Meca, lloc sant de l'Islam i on els pelegrins han de fer set voltes a la Kaba.

Temps de pelegrinatge

L'inici de l'any nou cristià ha coincidit amb els dies en què musulmans de tot el món s'apleguen als llocs sants de la Meca i Medina, al Hijaz aràbic, en compliment d'un dels deures de tot creient en la fe de Mahoma, el pelegrinatge a la Meca.

El pelegrinatge, *al-hajj*, és un dels cinc *arkan al-islam* o pilars de l'Islam, els altres són la professió de fe, l'oració, l'almoina i el dejú. Pelegrinar a la Meca, la pàtria del Profeta, vet ací una obligació d'arrel preislàmica però que l'Alcorà sancionà: "Sens dubte la primera casa sagrada erigida per als homes és a Bakka [la Meca], benedicció i guia del món..., i els homes, aquells amb possibilitats de

fer-ho, han de fer-hi el sant pelegrinatge" (Alcorà 3/96-97). Així, l'obligació de pelegrinar a la Meca un cop a la vida afecta tot musulmà adult i sa, si condicionaments aliens a la voluntat —els econòmics també ho són— no ho impedeixen. No estranyi, doncs, que una gran majoria de fidels no puguin fer el viatge als llocs sants mai.

La Meca i el territori que l'envolta es considera sant, i esdevé *haram* ("prohi-

bit"). Els seus límits són indicats per fites *alamayn*, que els fidels han de traspasar en estat de puresa, *ihram*, simbolitzat per llur indumentària arcaica consistent en dues peces de tela blanca, una per cobrir dels malucs als genolls, *izar*, i l'altra, *ridà* o *wixah*, que s'ajusta al bust cobrint el muscle esquerre i l'esquena. El pelegrí revestit amb l'*ihram*, ara *muhrim*, gaudirà de la puresa legal que li permeti complir la *niyya* o prescripcions establertes, no sense abans pronunciar una breu fórmula, antiquíssima i d'arrels també preislàmiques, la *talbiya*: "*Labbayka, allahumma labbayka, labbayka; la-xarika laka, inna-l-hamda wa-l-ni'mata laka wa-l-mulka, la-xarika laka*" ("Ací sóc per servir-te, oh Déu!, ací sóc per servir-te, no tens company, l'alabança i la gràcia són teves, el regne és teu, no tens igual").

A la Meca, el *muhrim* entrarà a la mesquita de la Kaba, el lloc més preuat de l'Islam, per la porta de la Pau per realitzar el ritual, *tawaf*, de fer set voltes al voltant de la Kaba que conté la pedra negra considerada l'ull

de Déu a la Terra. A cada volta, realitzada en sentit invers a les agulles del rellotge, els pelegrins besen i toquen la pedra negra. Segueix després el ritus del *say*, que consisteix a recórrer la distància entre els tossals d'As-Safa i Al-Marwa, propers a la Kaba, 400 metres, que recorden als fidels la recerca d'aigua d'Agar per donar de beure al seu fill Ismael (fill d'Abraham i pare venerat dels àrabs).

La Meca i la Kaba. La Meca, la ciutat de Mahoma, se situa en una foia del Hijaz àrabic. Així, té per muralles les muntanyes que l'envolten. A la part més baixa de la ciutat es troba el santuari, la Kaba, que literalment significa "objecte de forma cúbica", un edifici de 10x12 m i 15 d'altura que té encastada la pedra negra, trencada en fragments que han estat units i emmarcats per un marc d'argent. Segons la tradició, la Kaba és l'origen del món, que creà Déu a manera de cercles concèntrics al voltant d'aquest lloc. També es diu que allí, quan Adam fou perdonat per Déu, hi hagué una tenda a la qual el pare de la humanitat havia de donar voltes, però el diluvi la destruí i fou missió d'Abraham construir-ne una altra. Per això, al pati de la Kaba encara es conserva i es venera el *maqam Ibrahim*, la impressió dels peus del venerat patriarca d'Ur. Mancava, però, una pedra per a un angle, i vet ací que l'arcàngel Gabriel, el mateix de la revelació mahomètica, portà la Pedra Negra, alba aleshores, que s'ennegrí pels pecats dels homes. Aquesta pedra fou objecte de cultes pagans abans de l'Islam i no fou fàcil per a Mahoma convèncer els seus seguidors de la santedat que li atorgava. Amb el temps, esdevingué per als fidels els ulls de Déu que esguarda les accions humanes i també la mà de la divinitat.

Al voltant de la Kaba hi ha una pista circular, *maṭaf* en àrab. En una altra estança de la gran mesquita se situa el pou de Zamzam, amb una fondària de 42 metres i d'aigua lleugerament salobre. Segons la tradició, aquesta és l'aigua de la deu del desert que Agar trobà i li permeté salvar la seva vida i la del seu fill Ismael. No cal dir-ho, l'aigua té propietats miraculoses i hi ha qui -Ibn al-Yasa d'Elx- la comparà amb la del Vinalopó.

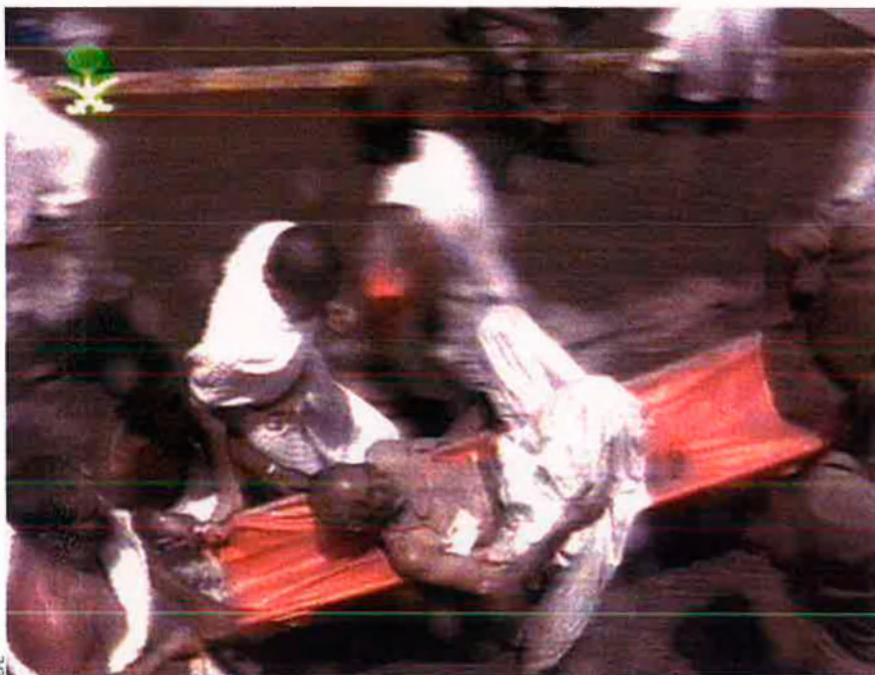
Els pelegrins amb la vestimenta d'ihram *izar*, que els cobreix la cintura i les cames, i de *riḍā* o *wiḥāh*, per al bust.

El pelegrinatge major. *Ihram*, *ta-waf* i *say* són prescripcions que poden realitzar-se en qualsevol època de l'any, o sia, el pelegrinatge menor o *umra*. Les cerimònies col·lectives tenen lloc un cop l'any, els dies 8, 9 i 10 del mes de *dhu-l-hijja*, l'últim del ca-

lendar lunar musulmà, que correspon enguany als dies 8, 9 i 10 de gener. Són ritus d'arrel preislàmica que l'Islam islamitzà i que se celebren als llocs de Mina, Muzdalifa i Arafat, als afores de la ciutat santa.

El dia 8 es fa la pregària del migdia a la vall de Mina, situada a 12 km de la Meca, i el dia 9 els pelegrins van a Arafat, una vall situada fora del recinte sagrat on s'aixeca el Jabal ar-Rahma "muntanya de la misericòrdia", la meta del pelegrinatge. Els pelegrins hi arriben abans del migjorn per celebrar el *wuquf*, en què l'adorador roman dempeus davant la divinitat des de la pregària del migjorn fins després de

Segons la tradició,
la Kaba és l'origen
del món, que creà
Déu a manera de
cercles concèntrics

Són nombrosos els ferits, i fins i tot hi ha alguna mort, en les dures jornades d'Arafat i Mina.

la posta de sol, moment en el qual marxen corrents mentre l'imam, a lloms d'un camell, pronuncia llargues oracions contestades per la cridòria dels fidels: "labayka, labayka!".

La jornada a Arafat, a vegades amb temperatures veritablement bleïdores, provoca ferits i alguna mort per insolació. La fugida precipitada també és causa d'accidents. Aquella nit els pelegrins pernocten a Muzdalifa, lloc amb muntanya sagrada i una mesqui-

ta, on els fidels esperen el trenc d'alba, quan s'inicia una altra cursa, *ifada*, en direcció a Mina.

A Mina els pelegrins lapiden el diable, la qual cosa es realitza des de diferents punts i llençant set pedretes acompanyades del *takbir*: "Al-lahu Akbar" ("Déu és el més gran"), contra tres pilars que simbolitzen el maligne. És un ritus que recorda que Abraham, per allunyar Satanàs quan pretenia sacrificar el seu fill Isaac, per tres vega-

des l'apedregà. Després de la lapidació simbòlica té lloc el sacrifici, *qurban*, d'un camell, bou, ovella o cabra, pràctica que ja no té caràcter obligatori per als pelegrins. Per últim el *hajj* ("pelegrí") torna al seu estat profà mitjançant el rapat del cap. A Mina, doncs, es concentra una gernació de perruquers, professionals o no, que rapen el cap al milió i escaig de participants en el pelegrinatge anual. A Mina també, el pelegrí abandona l'*ihram* i torna a vestir de normal.

La setmana passada més d'un milió de musulmans de tot el món arribaren a l'Àrabia Saudita per participar en el pelegrinatge col·lectiu. Salím ibn Muhammad al-Balahid, del Ministeri de l'Interior saudita ha donat la xifra d'1,1 milions de fidels arribats de l'estranger. Les grans aglomeracions obliguen les autoritats saudites a extreure la seguretat. El gran pelegrinatge ha estat motiu d'atacs, però també de greus accidents, com quan el 1990 moriren quasi un miler i mig de persones en un túnel de Mina en una de les estampides descrites més amunt. El 1979 la gran mesquita fou ocupada per dos centenars de persones armades que pretenien desestabilitzar el règim saudita, seguida de la cruenta irrupció de l'exèrcit i una dura repressió.

David Garrido

Interiors

Libert Ferri

Letònia sense homosexualitat

El 21 de desembre la presidenta de Letònia Vaira Vike-Freiberga, una dona conservadora a qui li agrada que la comparin amb Margaret Thatcher, firmava unes quantes esmenes a la Constitució per blindar, no pas cap dret, sinó la prohibició del matrimoni entre persones del mateix sexe. Les esmenes "prohibidores" letones són si fa no fa el contrapunt a l'aprovació, pocs dies abans, per la Cambra de Diputats de la República Txeca, d'una tímida llei d'unions civils a la qual es poden acollir gais i lesbianes, el primer avanç significatiu en la matèria que es dona a l'Europa postcomunista.

No m'estranya gens la prohibició Letona. Fa quatre anys una empresa privada de publicitat, Vieda, va engegar una campanya homòfoba la principal consigna de la qual era "Letònia

sense homosexualitat". Els publicistes de Vieda associaven homosexualitat amb satanisme i degeneració de la cultura i preguntaven als concursants dels xous que muntaven fins a quin punt Letònia havia de pagar el preu d'acceptar pervertits i desviats per poder entrar en la Unió Europea. Les associacions de gais i lesbianes van denunciar Vieda a la Comissió de Drets Humans del Parlament letó, la qual va dictaminar donar suport a la "justa lluita contra l'homosexualitat", en un comunicat en què es relacionaven gais i pederastes.

Ara gais i lesbianes han anunciat la presentació d'un recurs al Tribunal Constitucional. Han de fer-ho, però tampoc no servirà de res en un país on la identitat nacional està fortament lligada a primitius conceptes d'homenia i, per tant, ser homosexual equival a antipatriota i a traïdor.

llibertferri@telefonica.net